

2025-10-24

Stab

Ellinor Günther, kommunikationsansvarig

Diarienummer: 2025-00258

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400) [gryaab.se](http://gryaab.se)

## Mediebevakning

### September 2025

Jag sammanfattar i detta dokument utvalda artiklar där Gryaab berörs direkt eller omnämns samt avloppsfrågor som indirekt berör Gryaab, till exempel avloppsvattenrening, uppströmsfrågor samt slam- och biogasfrågor. Information som vi själva lägger upp i våra egna kanaler redovisas inte här.

### 2025-09-03 Partille Tidning

#### Lerum skickar skiten till Partille – och Göteborg (Bräddning)

**För bara någon månad sedan släppte Lerum ut orenat avloppsvatten i Säveån. Nu är Aspen drabbad av kraftig algbloomning – men om det finns ett samband vill kommunen inte spekulera i.**

Efter larmet om den kraftiga algbloomningen i Aspen riktas nu blicken mot Lerums avloppssystem. När pumparna slås ut eller systemet blir överbelastat leder det till att orenat avloppsvatten rinner rakt ut i Säveån – och vidare till Aspen, Partille och hela vägen ner till Göteborg.

Biologen Stefan Larsson slog i tisdags larm om att algbloomningen i Aspen nått nivåer han inte sett på decennier.

– Avloppssystemet klarar ju inte av vårt kiss- och bajsavatten när det regnar mycket, vilket har hänt i Lerum flera gånger. I år vet jag att det har bräddats ut och storleken på det, det vet inte jag. Men det ska de ju föra bok på i reningsverken naturligtvis, och anmäla till länsstyrelsen också. Jag bara hoppas att det sker, sa han då.

Nu bekräftar Martin Jönsson, processingenjör vid VA-enheten i Lerums kommun, att det faktiskt sker bräddningar. Senast i juli i somras var det en pumpstation i Floda som havererade. När en pumpstation går sönder rinner allt avloppsvatten orenat rakt ut.

– Då rinner ju egentligen allt avloppsvatten orenat ut vid en bräddpunkt någonstans. I detta fall var det då i Säveån, säger Martin Jönsson.

Totalt har Lerum ungefär 100 avloppspumpstationer i olika storlekar utspridda i kommunen. Enligt Martin Jönsson kan alla brädda om det händer något, men ett typiskt år rör det sig om ett tiotal stationer. Hur mycket avloppsvatten som släpps ut varierar.

– Det kan vara allt från några kubik upp till flera tusen kubik. Det beror som sagt på vilken station det är som släpper ut just då, säger Martin Jönsson.

Enligt processingenjören registreras alla bräddningar och rapporteras in i en årlig miljörapport.

– Vi skriver en miljörapport varje år som sedan skickas in till den lokala miljöenheten i kommunen. Där registrerar vi alla bräddningar som vi gjort. På frågan om bräddningar kan bidra till algbloomning är Martin Jönsson försiktig.

– Om man bräddar ofantliga mängder så kanske det blir mer näringsämnen i sjön, men då måste man brädda väldigt mycket för att det ska fyllas upp med näringsämnen.

Han understryker att bräddning alltid ska vara sista utvägen.

– Det är någonting som vi bara gör i absolut nödfall egentligen. Det ska inte ske, men ibland är det oundvikligt.

Arbetar ni på något sätt för att minska risken för att systemet överbelastas?

– Orsaken är oftast att det regnar för mycket så det tränger in dagvatten i avloppsrören. Där jobbar vi en del med att täta dem, det är mest det, säger Martin Jönsson vid Lerums kommuns VA-enhet.

För biologen Stefan Larsson är kopplingen mellan utsläpp, algbloomning och risk för badande tydlig.

– Jag vill minnas att julibräddningen skedde ut i Sävån i Lerum. Då har avloppsvattnet spridit sig i det varma ytvattnet och inte blandats ner i hela sjövolymen, vilket försvårar utspädningen. Sävåns utlopp till sjön Aspen är som en lång kanal i den grunda sanden vilket nog bidrar till en sämre blandning av vattnet, säger han.

## **2025-09-04 Dagens näringsliv**

**Forskare: Avloppsvatten blir råvara i ny satsning på bioplaster och vätgas (Skapa värde)**

**Forskare i Stuttgart utvecklar processer för att utvinna näringsämnen, vätgas och bioplaster ur avloppsvatten – ett steg mot framtidens klimatsmarta bioraffinaderier.**

Avloppsvatten ses oftast som ett problem som måste renas innan det kan släppas tillbaka i naturen. Men det är också en outnyttjad resurs. I projektet KoalAplan undersöker forskare vid Fraunhofer-Institutet för gränssytor och bioprosessteknik (IGB) i Stuttgart hur kommunala reningsverk kan utvecklas till bioraffinaderier som levererar både gödsel, vätgas och bioplaster.

I en pilotanläggning vid universitetet i Stuttgart testades under 2024 metoder för att återvinna värdefulla ämnen ur avloppsvatten. Resultaten pekar på att framtidens reningsverk kan bli viktiga nav i den cirkulära ekonomin, där avfall omvandlas till råvaror som ersätter fossilbaserade produkter.

Ett av de största framstegen gäller kvävet i avloppsvattnet. I dagens reningsverk försvinner det som kvävgas ut i atmosfären. Med KoalAplan-processen fångas ammonium i stället upp och återvinns. Resultatet blir en koncentrerad lösning som kan användas direkt som kvävegödsel inom jordbruket. Samtidigt utvinns vätgas genom så kallad mikrobiell elektrolys, där bakterier omvandlar kortkedjiga organiska syror till gas. Vätgasen kan användas som bränsle eller i industriprocesser, vilket gör att reningsverk i framtiden kan bidra till energiomställningen.

– Genom att ta tillvara dessa resurser istället för att låta dem gå förlorade kan reningsverken bidra både till klimatarbetet och till att ersätta råvaror som annars kommer från fossila källor, säger forskaren Dr. Pravesh Tamang vid Fraunhofer IGB.

En annan del av projektet handlar om att framställa polyhydroxyalkanoater (PHA) – biologiskt nedbrytbara termoplaster – direkt ur avloppsslam. Slammet bryts först ner till kortkedjiga organiska syror. Dessa syror används sedan av bakterier som råvara för att producera PHA.

Den variant som forskarna lyckats framställa är en PHBV-copolymer, en plast som har bättre mekaniska egenskaper än enklare bioplaster. Materialet innehåller cirka 10 procent 3-hydroxyvalerat, vilket gör det mer flexibelt och lättare att forma än många andra bioplaster.

– Vårt PHA-material är mer mångsidigt och kan användas i allt från förpackningar och jordbruksfilmer till medicinska implantat och biobaserade textilier, säger Tamang.

Att producera bioplast direkt ur avloppsvatten är tekniskt utmanande eftersom höga syrakoncentrationer är giftiga för bakterierna. Forskarna i Stuttgart har därför utvecklat ett system där bakterierna hålls kvar i reaktorn trots belastningen. På så sätt kan de fortsätta växa och producera mer PHA.

I pilotanläggningen visade resultaten att hela 97 procent av kolet i syrorna kunde tas upp och omvandlas till biomassa och PHA. Det innebär att nästan inget går till spillo. Samtidigt minskade utsläppen av koldioxid som normalt bildas i ett reningsverk.

– Genom att kombinera vattenrening med resursåtervinning kan vi skapa en helt ny roll för framtidens reningsverk. De blir inte bara en plats för att rena vatten, utan även en viktig del av råvaruförsörjningen, säger Tamang.

## **2025-09-05 Dagens Näringsliv med flera**

**Gryaab vill öka användningen av tekniskt vatten**

**Under Frihamnsdagarna i Göteborg nyligen deltog Gryaab i ett panelsamtal om framtidens vattenanvändning. Bolaget vill öka möjligheterna att använda tekniskt vatten inom fler områden, men menar att lagstiftning och kunskap hos allmänheten behöver utvecklas för att nå dit.**

Besökare samlades i Frihamnen i Göteborg för att ta del av stadsutvecklingsdagarna. Här möttes representanter från kommun, näringsliv, akademi och civilsamhälle för att

diskutera lösningar på framtidens utmaningar. I panelsamtalet ”Varje droppe räknas – vatten i en föränderlig framtid” deltog Christopher de Flon, affärsutvecklare på Gryaab, tillsammans med experter inom miljö rätt, landskapsarkitektur och forskning.

– Vi har begränsade vattenresurser på vår planet och vi måste vara rädda om dem. Bolag, förvaltningar och företag behöver samarbeta och lösa framtidens utmaningar tillsammans, säger Christopher de Flon.

Idag skickar Gryaab tekniskt vatten till Göteborg Energi i form av renat avloppsvatten. Göteborg Energi omvandlar värmen ur vattnet till fjärrvärme. Sedan skickas vattnet tillbaka till reningsverket och ut i havet.

– Men vi skulle också kunna använda vårt tekniska vatten inom industrin, till exempel för tvättning av cisterner eller till brandvatten och till bevattning av parker, säger Christopher.

Tekniken för allt detta finns redan, men lagstiftningen behöver ändras och allmänheten behöver få kunskap om att det tekniska vattnet går bra att använda på de här nya sätten, menar han:

– Det krävs lagförändringar för att till exempel kunna bevattna parker med annat vatten än dricksvatten. Vi behöver också börja kommunicera till allmänheten vad tekniskt vatten är för något, att det går fint att använda på de här nya sätten. Att det är en enorm miljövinst eftersom vi då kan spara på vårt värdefulla dricksvatten.

Christopher gillar att få arbeta långsiktigt för och med samhället och tekniskt vatten är en viktig fråga.

– Tekniskt vatten är inget som ska ge vinst imorgon, utan någonting för nästa generation. Det jag hoppas på är att vi om 20 - 30 år kommer använda vatten på ett helt annat sätt än vad vi gör idag. Det skulle vara en viktig del i att bygga ett smartare samhälle.

## **2025-09-10 Norra Hisingen**

### **Så förändras utseendet på Göteborgs hamninlopp när Ryaverket byggs ut**

Just nu utformas en ny detaljplan för utbyggnad av avloppsreningsverket vid Rya vid Rödjan och Färjestadens hamnområde mellan Eriksberg, Biskopsgården och Torslanda

på Hisingen. Det här planarbetet började redan för fem år sedan under 2020 och ska nu på samråd, alltså där alla tänkbara parter som kan beröras ska kunna ge sina synpunkter på projektet.

Syftet med planarbetet är att skapa förutsättningar för att kunna bygga ett nytt avloppsreningsverk som täcker Göteborgs behov av ökad kapacitet för att rena avloppsvatten. Det nya avloppsreningsverket placeras i anslutning till befintligt avloppsreningsverk vid Rya Skog. Befintlig anläggning ges utökad byggrätt och höjd för bebyggelse. Befintligt och nytt avloppsreningsverk kopplas samman med en kulvert under Fågelrovägen. Planområdet är cirka 20 hektar stort och hela området kommer sannolikt att bebyggas.

## **2025-09-16 Ny Teknik, SVT Nyheter med flera**

**SAS och försvarsbolag med i dataläckan – risk för miljonkostnader  
(Gryaab nämns)**

**Kommuner, regioner och företag riskerar sanktioner på mångmiljonbelopp efter att uppgifter om drygt 1,5 miljoner personer läckt vid it-angreppet mot Miljödata.**

Dataläckan från bolaget Miljödata i Karlskrona omfattar bland annat SAS-piloter och anställda på ett cirka 25 privata bolag, varav vissa driver känslig verksamhet inom flyg och försvarsindustrin. Det visar en granskning från SVT.

I fallet med SAS-piloterna handlar det både om flera aktiva och tidigare anställda som fått sina personuppgifter läckta. Vidare visar granskningen att GKN Aerospace är ett annat offer. Bolaget är partner till Försvarsmakten och en tillverkare av militära flygmotorer. Verksamheten är så pass känslig att det råder ett fotoförbud mot dess anläggning i Trollhättan. Nu har personuppgifter om flera tusentals anställda lagts ut på Darknet.

Enligt en underrättelseexpert kan en personlista från en säkerhetskänslig verksamhet fungera som en utgångspunkt för Rysslands och Kinas underrättelseorgan.

– Främmande makt lägger pussel utifrån sina underrättelsebehov och ett av de områdena är tekniska innovationer från väst. Med en personallista från ett sådant här företag kan de identifiera till exempel ingenjörer som kan vara möjliga att exploatera, säger experten Jörgen Holmlund.

Om Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) beslutar om sanktioner kan kostnaden för offentliga verksamheter bli upp till tio miljoner kronor, rapporterar Sveriges Radios Ekot.

– För företag handlar det om upp till 20 miljoner euro, eller 4 procent av den globala årsomsättningen beroende på vad som är störst, säger Olle Pettersson, jurist vid IMY till radion.

Samtidigt betonar it-säkerhetsexperten Anne-Marie Eklund Löwinder att den tyngsta kostnaden är en annan.

– Inga sanktioner i världen kommer att kunna reparera den skada som många människor har åsamkats. När det gäller offentlig förvaltning tror jag att det som kommer att kosta mest är förlorat förtroende, säger hon.

### **Här är de drabbade företagen**

Ambea, Axfood, Billerud, Biltema, Boliden, Capiro, Capiro St Göran, Carlsberg, Caverion, Chalmers, CRAMO, Eltel, Faively Transport, GKN Aerospace, Grefab, Gryaab, Göteborg Energi, Göteborgs Spårvägar, Göteborgs Stad Leasing, Holmen AB, Lunds Kommuns Fastighet, Miljödata, Samhall, Sandvik, SAS, Scania, Skanska, Skånemejerier, Stena Line, Sveriges Lantbruksuniversitet, Transdev, Volvo Bussar, Volvo Construction Equipment, Volvo Global Truck Technology, Volvo Penta, Volvo Powertrain och Volvo Trucks.

## **2025-09-24 Cirkulation, Nya projekt med flera**

### **Utseendet på Gryaabs nya rening viktigt för stadsbilden**

Några mediekällor plockade upp Gryaabs nyhet om detaljplanen som Stadsbyggnadsnämnden beslutade att skicka ut på samråd.

- Att detaljplaneärendet nu kan gå vidare till samråd är ett viktigt steg mot att säkra våra ägarkommuners tillgång till avloppsvattenrening. Regionen kan växa med fler bostäder och invånare och vi kan fortsätta bidra till ett friskt och rent hav, säger Anna Lanne Davidson, vd på Gryaab.

Underlaget kommer nu att skickas ut på samråd. Industrigrannar, myndigheter och allmänhet kommer ha möjlighet att komma med synpunkter på innehållet. Detaljplanen

beskriver bland annat var och hur högt Gryaab får lov att bygga och det finns en första skiss på hur byggnaderna kommer att synas från hamninloppet.

- På grund av läget på Gryaabs nya anläggningar, kommer de att synas tydligt från älven och kommer att påverka stadsbilden. Därför är det viktigt för staden hur de här byggnaderna kommer att se ut, säger Sirpa Anti Hilli på Stadsbyggnadsförvaltningen.

Innan spaden sätts i marken behövs ett bygglov, vilket kan ges när detaljplanen antas, förhoppningsvis under 2027. Under tiden fortsätter Gryaab det viktiga arbetet i Nya Rya, mot framtidens avloppsvattenrening som beräknas stå klar 2036.